

РЕШЕНИЕ

№ 1303

гр. София, 21.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-3, в публично заседание на седми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Венета Цветкова

при участието на секретаря Румяна Люб. Аврамова
като разгледа докладваното от Венета Цветкова Търговско дело №
20221100900568 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на И. Л. С., ЕГН: ***** и Б. Б. Я., ЕГН: ***** по предявени искове по чл. 125, ал. 3 ТЗ.

Ишците твърдят, че са законни наследници, съответно -дъщеря и съпруга на починалия съдружник Л.И.Я. в ответното дружество /с 28 дяла от 50 дяла по 100 лева/, чието участие е прекратено с неговата смърт на 07.11.2021 година. Сочат, че им се дължи съответна на наследствените им квоти част от притежавания от него дружествен дял, равностоен на 56 % от капитала на дружеството, тъй като останалите съдружници са отказали да ги приемат в дружеството. Поддържат, че стойността на дружествения дял на Я. следва да се определи на база междинен консолидиран счетоводен баланс към 30.11.2021 г.

Поради изложеното, ишците молят съда да осъди ответника да им заплати посочените суми от по 223 160 лева за всяка от тях , ведно със законната лихва от предявяване на иска до погасяването, както и направените разноски.

В допълнителната искова молба поддържат и че ако е налице неразпределена печалба от увеличената стойност на инвестицията – недвижими имоти, притежавани от дъщерното дружество /отчетена при извършена актуализация на пазарната им оценка/, тя следва да се включи в балансовата стойност, но не е взето решение за разпределение на печалбата приживе на наследодателя /каквото изисква разпоредбата на чл. 133, ал. 1 ТЗ/.

Ответникът А.-**** ООД, ЕИК: **** оспорва исковите. Поддържа, че стойността на дела на наследниците следва да се определи въз основа на индивидуален междинен счетоводен баланс към 30.11.2021 година и определения чист актив от него /като стойността на активите следва да се определи по историческа, а не пазарна цена/, но не и на база консолидиран баланс /приложим при дъщерни дружества или група предприятия, както е в случая/, в който смисъл оспорва размера на предявените искове. Тоест, счита, че делът следва да се изчисли от чистия актив по баланса на дружеството майка – А.-**** ООД /едноличен собственик на капитала на А.- Кюстендил ЕООД/. Сочи и че увеличената балансова стойност на един актив в резултат на преоценка следва да се отрази в индивидуалния финансов отчет в раздела за собствения капитал като резерви /и да се прехвърля директно като неразпределена печалба/, а наличието на взето решение на ОС за

разпределяне на печалба е елемент от фактическия състав по чл. 133 ТЗ. Отделно счита и че преоценката е относима само за дъщерното дружество и само в неговия индивидуален отчет недвижимите имоти се третираат като инвестиционни. Поради изложеното, ответникът моли съда да отхвърли иска и да му присъди направените разноски.

Предявените искове са с правно основание чл. 125, ал. 3 ГПК.

В тежест на ищите по иска по чл. 125, ал. 3 ТЗ е да докажат, че са наследници на починал съдружник в ответното дружество с ограничена отговорност и съответно – имат право да получат равностойността на неговия дружествен дял от имуществото на дружеството, размерът на който се определя съобразно дела му в капитала. Следва да докажат и стойността на дружествения дял от имуществото, който притежава /тоест превишение на активите над пасивите/ въз основа на междинен счетоводен баланс, който следва да бъде изготвен към края на месеца, през който е настъпило прекратяването на членството /по балансовата стойност на активите на дружеството/групата, от която се приспада балансовата стойност на пасивите му, без собствения капитал, резервите и финансовия резултат, които не участват при изчисляване на размера на т.нар. чист актив/.

Ответникът носи тежест да докаже възраженията си.

Като общоизвестни съдът приема за доказани следните, вписани в търговския регистър обстоятелства, както и безспорните между страните факти. Л.И.Я. към датата на смъртта си на 07.11.2021 година е бил съдружник в ответното дружество А.-**** ООД, с размер на дяловото участие от 2700 лева от общо вписания и внесен капитал от 5000 лева, поради която и причина е прекратено неговото участие.

Видно от договор за покупко-продажба на дружествен дял от 23.06.2020 година, с нотариална заверка на подписи и съдържание, на посочената дата Я. е придобил притежавания от С.Б.С. 1 дружествен дял в размер на 100 лева. Доколкото договорът е сключен в предписаната от чл. 129, ал. 2 ТЗ форма - писмен договор с нотариално удостоверени подписи и съдържание едновременно и сделката е между съдружници, съдът намира, че същата е произвела вещно-транслативен ефект и правото на собственост е преминало в правната сфера на приобретателя-наследодател от момента на сключването ѝ. За пораждаване на този ефект не е необходимо проявлението на допълнителен факт и в случая, предвиденото в чл. 129, ал. 2 ТЗ вписване в търговския регистър има само оповестително, защитно, но не и конститутивно действие. Или, договорът има незабавно действие в отношенията между съдружниците и дружеството, а прехвърлянето е противопоставимо на трети лица от момента на вписването в търговския регистър.

Следователно към датата на смъртта и прекратяване на правоотношението Я. е притежавал 28 дружествени дяла от капитала на ответното дружество или 56% от капитала.

Видно от удостоверение за наследници на л. 5, ищите са законни наследници на Я., като Б. Я. е негова съпруга, а И. С. – дъщеря.

Според чл. 9, ал. 1 ЗН, същите имат равни квоти, или по $\frac{1}{2}$ идеали части от наследството на Я..

Видно от представените от ищите писмени доказателства, с молба от 23.11.2021 година същите са поискали да бъдат приети в ответното дружество като съдружници и в качеството на наследници на починалия съдружник Я.. Молбата е достигнала до знанието на останалите съдружници на 24.11.2021 година, видно от самата молба и констативния протокол от същата дата, съставен от нотариус М.М. с район на действие Районен съд Кюстендил, но волеизявление в тази насока няма доказателства да е направено.

Прекратяването на членственото правоотношение поражда вземане на съдружника срещу дружеството в размер на стойността на дружествения му дял, определен съгласно чл. 125, ал. 3 ТЗ въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването. Паричната равностойност на дружествения дял се определя съгласно чл.

125, ал. 3 ТЗ въз основа на данните в баланса, съобразно т. нар. чист актив на дружеството, който се изчислява като разлика между активите и пасивите по баланса без отчитане на собствения капитал, резервите и финансовия резултат (изрично в този смисъл решение №100 от 07.02.2013г. по т.д. №665/2011г. на ВКС, I ТО и цитираната в него съдебна практика).

Спорен по делото е въпросът дали стойността на дружествения дял на починалия съдружник в случая следва да се определи въз основа на индивидуалния счетоводен баланс на дружеството – ответник или въз основа на консолидиран счетоводен баланс на икономическата група, доколкото по делото безспорно е установено, че ответникът е едноличен собственик на капитала или дружество-майка по отношение на дъщерното А.-Кюстендил ЕООД. Нормата на чл. 125, ал. 3 ТЗ изрично не определя кой баланс следва да бъде взет предвид в тези хипотези, съответно не установява задължение за изготвяне на консолидиран баланс за дружествата, които нямат такова задължение, установено от ЗСч /чл. 31 и сл./ или друг нормативен акт. От друга страна, законодателят изрично предвижда случаите, при които дружество-майка, инвестирало в друго дружество е задължено да изготвя консолидиран счетоводен отчет /финансов отчет, който представя имущественото и финансовото състояние, отчетения финансов резултат, промените в паричните потоци и в собствения капитал на предприятията, включени в консолидирането, все едно че те са едно предприятие/, част от който е консолидираният счетоводен баланс /напр. чл. 31 ЗСч./. В този смисъл и в мотивите по РЕШЕНИЕ № 80 ОТ 11.12.2020 Г. ПО Т. Д. № 620/2019 Г., Т. К., II Т. О. НА ВКС, които настоящият състав споделя, е застъпено, че следва при отговор на въпроса по кой баланс да се определи делът в условията на чл. 125, ал. 3 ТЗ на дружеството – майка при наличие на икономическа група от предприятия, да се държи сметка и съобрази този подход на законодателя /за изрично и нарочно предвиждане на случаите, при които се изготвя консолидиран отчет/баланс/, от което пък следва извод, че приложим при определяне стойността на дела на прекратилия участието съдружник по реда на чл. 125, ал. 3 ГПК винаги е индивидуалният счетоводен баланс /вкл. и за предприятие-майка, което е задължено да изготвя и консолидиран такъв/ към края на месеца, в който е настъпило прекратяване на членството.

В подкрепа на горните изводи следва да се отчете и обстоятелството, че акцентът при консолидирания финансов отчет е възможността предприятието майка да упражнява контрол върху финансовата и оперативна политика на дъщерното дружество и съответно - този отчет главно носи информация за финансовите резултати и промените в тях на групата общо. Разпоредбата на чл. 125, ал. 3 ТЗ, от своя страна, цели най-точно и справедливо, чрез метода на балансовото обобщаване да представи в парично-стойностно изражение към определена дата имуществото на предприятието като съвкупност от стопански средства – активи, и от източниците на тези средства – капитали и пасиви, което да послужи за основа за определяне дела на прекратилия участието си съдружник.

В случая, обаче, изложеното по-горе няма отношение към крайния изход на спора, тъй като съобразно заключението на вещото лице, което съдът кредитира като мотивирано, обективно и изготвено в обхвата на специални знания, стойността на чистия актив по индивидуалния и консолидирания счетоводен баланс е една и съща – 797 000 лева.

Видно от заключението, при определяне на балансовата стойност на чистия актив вещото лице е взело предвид и отчетело съобразно приложимите ЗСч и счетоводни стандарти /в случая-Международни счетоводни стандарти 27, доколкото предприятието-майка, на основание чл. 34, ал. 4, вр. ал. 1 ЗСч през 2021 година е взело решение за приложението им/ извършената от дружеството - майка инвестиция в дяловете от капитала на дъщерното дружество. Вещото лице сочи, че инвестицията в дъщерното дружество е отразена в индивидуалния междинен баланс на ответника като финансов актив, при съобразяване счетоводните стандарти, които допускат, а в някои случаи и задължават дружествата да

извършват преценка на инвестициите, имотите и др. части от актива. Специално за недвижимите имоти вещото лице пояснява, че счетоводно след придобиването им се отчита годишна амортизация, което би могло да доведе до по-голяма разлика между цена при придобиване и последваща преценка на актива. Именно такава преценка е извършило и дружеството през 2021 година, като вещото лице в съдебно заседание е посочило, че това е сторено при спазване на принципа на историческата цена, при отчитане на извършената преценка на инвестицията /а не на дълготрайния материален актив – недвижими имоти, както възразява ответникът/ и това съответства на счетоводните изисквания. Целесъобразността на решението не е предмет на съдебния контрол, щом това изискване/възможност е установено от Международните счетоводните стандарти и неговата цел е отчитане на справедливата стойност на актива /сумата, за която един актив може да бъде заменен при пряка сделка между информирани и желаещи осъществяване на сделката купувач и продавач/ в определен времеви момент. Следва да се добави и във връзка с възраженията на ответника, че преоценъчните резерви се отчитат в баланса на дружеството майка, докато активът не бъде изхвърлен и в този смисъл правилно са отразени от вещото лице като елемент от пасива на баланса и собствения капитал на дружеството, който не участва при формиране на дружествения дял.

Стойността на дружествения дял от имуществото на дружеството, който е притежаван от съдружника, чието участие е прекратено, се определя въз основа на балансовата стойност на активите на дружеството, от която се приспада балансовата стойност на пасивите му без собствения капитал, резервите и финансовия резултат, които не участват при изчисляване на размера на т.нар. чист актив. Именно чрез този подход вещото лице е достигнало до сумата от 797 000 лева – чист актив, от който следва да се определи делът на съдружника.

Следователно по делото се доказва, че в тежест на ответното дружество, на основание чл. 125, ал. 3 ТЗ е възникнало задължение да заплати на изключения съдружник сума в размер на 446 320 лв. и доколкото всяка ищца се легитимира като наследник на ½ ид. част от неговото наследство, исковете са основателни в пълен предявен размер от по 223 160 лева.

По разноските.

По разноските:

Предвид изхода от спора, право на разноски има ищците и такива им се следват, съобразно представения списък и доказателствата да са сторени. Съобразно т. 5 от ТР № 6/2012 година на ОСГТК на ВКС, направените от страните в обезпечителното производство разноски се присъждат с окончателното съдебно решение по съществото на спора, с оглед крайния му изход. Възражението на ответника за прекомерност на адвокатското възнаграждение е неоснователно. Същото е под минималните размерите, определени по реда на чл. 7, ал. 2, т. 5 от НМРАВ в приложимата редакцията на ДВ. бр.68 от 31 юли 2020г., с оглед датата на сключване на договора за правна помощ и процесуално представителство и плащането на уговореното адвокатско възнаграждение /така Определение № 499/19.07.2019 г., постановено по ч. т. д. № 3019/2018 г. по описа на ВКС, II т.о./.

Следователно – за исковото производство на Б. Я. са дължими разноски от 8950 лева – за ДТ, адвокат, особен представител на ответника и вещо лице, а на И. С. - са дължими разноски от 14 877 лева – за ДТ, адвокат, особен представител на ответника и вещо лице, а за обезпечителното – по 2500 лева – за адвокат на всяка от ищците.

Ответникът на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК следва да бъде осъден да заплати и дължимата държавна такса от заплащане на която ищцата Я. е освободена в размер на 5927 лева.

Така мотивиран Софийски градски съдТака мотивиран, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА А.-** ООД, с ЕИК: ****** да заплати на **И. Л. С.,** ЕГН: *****, на основание чл. 125, ал. 3 ТЗ сума в размер на **223 160 лв.,** представляваща $\frac{1}{2}$ от стойността на дружествения дял, който се дължи на наследодателя й Л.И.Я., ЕГН: ***** поради прекратяване на участието му в А.-**** ООД, с ЕИК: ****, настъпило със смъртта му на 07.11.2021г., ведно със законната лихва върху тази сума от 28.03.2022г. и до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА А.-** ООД, с ЕИК: ****** да заплати на **Б. Б. Я.,** ЕГН: *****, на основание чл. 125, ал. 3 ТЗ сума в размер на 223 160 лв., представляваща $\frac{1}{2}$ от стойността на дружествения дял, който се дължи на наследодателя й Л.И.Я., ЕГН: ***** поради прекратяване на участието му в А.-**** ООД, с ЕИК: ****, настъпило със смъртта му на 07.11.2021г., ведно със законната лихва върху тази сума от 28.03.2022г. и до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА А.-** ООД, с ЕИК: ****** да заплати на основание чл.78, ал.1 от ГПК, както следва:

- на **И. Л. С.,** ЕГН: ***** – сумата от 14 877 лв. – разноси в настоящото производство и 2500 лева – разноси в производство по допускане на обезпечение на бъдещ иск по гр.д. № 2226/2022 година на СГС, ГО – 9 състав и
- на **Б. Б. Я.,** ЕГН: ***** – сумата от 8950 лева - разноси в настоящото производство и 2500 лева – разноси в производство по допускане на обезпечение на бъдещ иск по гр.д. № 2226/2022 година на СГС, ГО – 9 състав.

ОСЪЖДА А.-** ООД, с ЕИК: ****** да заплати на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК сумата от 5927 лева по сметка на Софийски градски съд – дължимата част от държавната такса, за която ищцата Я. е освободена.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд в 2-седмичен срок от връчването му.

Съдия при Софийски градски съд: _____